

Stanowisko nr 1/22
Sejmiku Województwa Mazowieckiego
z dnia 25 stycznia 2022 r.

w sprawie upamiętnienia Władysława Bartoszewskiego w 100. rocznicę urodzin

W związku z przypadającą w 2022 roku 100. rocznicą urodzin Władysława Bartoszewskiego Sejmik Województwa Mazowieckiego postanawia upamiętnić tę wybitną postać cenioną i szanowaną w kraju i na arenie międzynarodowej za działalność społeczną i uważaną za autorytet moralny.

Władysław Bartoszewski - polityk, działacz społeczny, historyk, dziennikarz, pisarz, dwukrotny minister spraw zagranicznych, kawaler Orderu Orła Białego.

Władysław Bartoszewski urodził się w Warszawie 19 lutego 1922 r. Jego ojciec był jednym z dyrektorów Narodowego Banku Polskiego, matka - urzędniczką miejską. W wieku ośmiu lat rozpoczął naukę w prywatnym katolickim Gimnazjum im. św. Stanisława Kostki. W 1937 r. uzyskał tzw. małą maturę i przeniósł się do Liceum Towarzystwa Wychowawczo-Oświatowego, które ukończył w maju 1939 r. Po wybuchu drugiej wojny światowej został pracownikiem Polskiego Czerwonego Krzyża w Warszawie.

W latach 1940-1941 był więźniem Auschwitz. Od 1942 r. pracował w Biurze Informacji i Propagandy Komendy Głównej AK, współtworzył Radę Pomocy Żydom „Żegota”. Uczestniczył w powstaniu warszawskim, po wojnie był więziony (1946-1948 i 1949-1954). W latach 1972-1983 pełnił funkcję sekretarza generalnego polskiego PEN Clubu. Był przewodniczącym Międzynarodowej Rady Oświęcimskiej i Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa. Po roku 1989 był senatorem, dyplomatą i dwukrotnie ministrem spraw zagranicznych.

Władysław Bartoszewski jest autorem wielu artykułów i książek na temat historii najnowszej Polski i Europy, w szczególności dotyczących problematyki polsko-niemieckiej i polsko-żydowskiej, m.in. „Ten jest z ojczyzny mojej”, „1859 dni Warszawy”, „Dni walczącej stolicy”, „Moja Jerozolima, mój Izrael”, „Dziennik z internowania”. Jego opracowanie „Egzekucje publiczne w Warszawie w latach 1943-1944”, zostało włączone do materiałów dokumentacyjnych, przygotowanych przez stronę polską na Proces Norymberski.

Doktor honoris causa uniwersytetów w Warszawie, Wrocławiu, Marburgu, PONO w Londynie, Uniwersytetu Żydowskiego w Baltimore. Laureat Nagrody Herdera (1983) i Nagrody Pokojowej Księgarstwa Niemieckiego (1986), nagrody H. Heinego (1996), R. Guardiniego (1995) i innych. Podczas obchodów 50. rocznicy zakończenia II wojny światowej jako czwarty w historii obcokrajowiec wygłosił w 1995 r. przemówienie na uroczystym posiedzeniu obu izb parlamentu niemieckiego w Bonn.

Obywatel honorowy Warszawy, Gdyni i Wrocławia, członek honorowy Światowego Związku Żołnierzy AK; odznaczony Orderem Orła Białego (1995), Krzyżem Wielkim RFN (2001), wysokimi odznaczeniami Austrii, Litwy, Estonii, Węgier, Hiszpanii, tytułem „Sprawiedliwy między Narodami Świata” (1963) w Jerozolimie. W 1991 r. został Obywatel Honorowym Państwa Izrael.

Przewodniczący Sejmiku
Województwa Mazowieckiego

Ludwik Rakowski